

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

De Sanctorum Festiuitatibus Anni totius, & aliis solemnitatibus - Opvs
Novvum, Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue] Scriptoribus
plenißimum, cum occurentium fidei controuersiam tractatione .... Editio
Qvinta. Nvnc Demvm Integre Svppletæ, Concionibvs Per Octauam Vener.
Sacramenti ...

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1629

Pars V. De vsu vnus speciei Ecclesiastico.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56262](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56262)

minit, causa est: Quia ipsi ante ethnici confuerant vii calices dæmoniorum. Quo libentius communicarunt sub vtraque dein conuersi.

Problema.

II. Anne igitur & Apostoli consecrarent vnam tantum sacrificantes? Non id quidem: inquam, necesse fuit; Illis tamen licebat, & exemplo Domini in Emaus, & natura rei, & formula institutionis libera, quoad vnam, vel vtramque. 2. Nec solis ijs: sed Innocentius VIII. Noruegis permisit absque vino sacrificare: teste *Volat. l. 7. Geographia*. Nam in Iure Canonico fieri potest dispensatio.

Deinde quid attinet dicere sub vna celebrasse Apostolos: quādo asserere licet, quod Calix semper benedicebatur cum pane: sed is non semper distribuebatur, vt panis. Vnde 1. Corinth. 10. *Calix benedictionis, cui benediscimus*. De pane autem sic: *Panis, quem frangimus*: nimirum ad distribuendum. Ideo infra: *Vnus panis, & vnus corpus sumus: qui de vno pane participamus*.

PARS V.

De vsu vnius speciei Ecclesiastico.

*vnam permissam v-
speciem Eccle-
sia.*

Nvquam Ecclesia seu Orientalis seu Occidentalis reprehendit Communionem sub vna: ne quidem in hæreticis Manichæis: Quin horum etiam causam abstinendi à specie vini, vt hæreticam, damnauit. Nam ait Aug. 1. de hæresib. c. 46. *Vinum non bibunt dicentes se esse principium tenebrarum*. Cumque eodem libro complures eorum hæreses enumerasset, ac damnasset: vt & Leo ser. 4. de Collectis, & serm. 5. de ieiunio: ne verbo tamen inuississet, eos sub vna communicando errare. A deo communiter id, & indubitate licebat. 2. Quin Leo Papa ser. 4. de Quadragesima ait: *Ore indigno Christi corpus accipiunt (Manichæi) San- guinem autem red- mptionis nostra haurire omnino declinant*. Qua causa pro concione monuit, eos pro Manichæis habēdos, qui semper à calice abstinere. Secus de ijs censendum, qui aliquando duntaxat abstinere. Nam ex Africa profugi Romæ degebant Manichæi plures.

*Vtramque vtra-
cipit solam.*

At vero quod orthodoxi aliquando non sumerēt Calicem; ideoq; non satis ab Manichæis latitantibus internosci possent, hinc Gelasius Papa edicto prohibet abstinētiā à calice, mandatq; communionem sub vtraque singulis vsurpandam. Vt est de consecra. Comperimus. distinct. 2. *Diuisio vnius, eiusdemque mysterij sine grandi sacrilegio non potest prouenire*. Nam Manichæi ideo diuidebāt sacrilege abstemij: Cum quod docerent vinum fuisse draconum; Tum quod negarēt Christum vere mortuum, verumq; sanguinem profudisse.

Constantinopoli ex manibus S. Chrysostomi communicauit hæretica, vt lateret. Teste *Cæs. Baroz. tom. 5. ann. 400. ex Sozo. & Nic. ph.* Eucharistiam, vt moris, excepit manu; abijt, paratum alium accipit à famula, vt comedere videretur. At hic in ore lapidescebat, vt lapis impressa dentium vestigia referret. Territa supplex ad Chrysostomum aduolat, rem falsa omnem, lapidem exhibebat. Ergo communicatio sub vna vulgariter fuit vtitata.

II. Communicatio domestica frequens. *Ex Communione domestica. libr. de Orat. & reseruatō: vtrumque saluum est, & participatio Sacrificij, & executio officij.*

2. Idem 1. 2. ad vxorem: *Non sciet maritus, (infidelis) quid se reio ante omnem cibum gustes. Et si scierit panem, non illum credit esse, qui dicitur*. De eadem reseruatione domestica Eucharistiæ plures plura Patres, *Basilius, Cyprianus, Hieronymus, Augustinus, &c.* frequentata fuit igitur antiquitus communicatio sub vna.

3. Nam disertè *Atha. Apol. 2. contra Arianos*, ait nullum calicem seu mysticum poculum vsquam reperiri, nisi in Ecclesia.

4. Quare si domi licitus fuit vnius vsus, ergo magis in Ecclesia. Nam, *An alius in publico, alius in domo Christus est? Quod in Ecclesia non licet*: ait S. Hieronymus in *Apol. ad Pammachium* pro libris suis contra Iouinianum.

Kemnitius ait, in Ecclesia fideles calicem prægustasse: dein pacem sumpisse priuatim. At dicit, non docet: *Fingit. Plessæus vult,*

vult, muliercularum & idiotarum abusus fuisse: ideoque demum ab Ecclesia abrogatos. Peruersa veritas est ipsa falsitas. Abrogatus est abusus prisci vsus boni: & hic propter illum: sicut hodie vsus vtriusque speciei propter eiusdem abusum hæreticum: non propter ipsummet per sese licitum, iustum, sanctum.

Item ex laica.

III. Peruetus fuit vsus communionis laicæ: quæ Clericis in pœnam enormis delicti decernebatur; ablata clericali. Nam ante mortem laici vna, clerici vtraque communicabantur. Felix li. 3. Epist. 1. c. 2. Et Conc. Sardic. cap. 2. Nisi malis laicam dicere eam, quæ extra chorum dispensabatur in piebem Communio. Quo in pœnam remittebantur rei Clerici. Nam in choro Clerus Synaxes agebat.

Demum ex conglobatis alijs.

IV. Multa præterea maiorum instituta, nostri propositi luculentissima testimonia. 1. Cuiusmodi sunt vsus Præsanctificationum: quæ apud Græcos per hebdomadam: apud Latinos die Veneris Sancto porrigebantur

2. Afferuatio Sacramenti tempore longissimo, quo tantillæ vini species acceperent.

3. Puberum communicatio: quibus reliquæ communicatis cæteris, diuidebantur.

4. Guttæ instillatio in ora infanrum.

5. Ægrorum sub vna panis communicatio.

6. Eucharistiæ missio in occursum, Romæ Episcopis ad urbem aduentantibus fieri consueta.

7. Quid? Cum vna in Missa plures vno benedici calices haud liceret; nec repetere actionem consecrationis: nec calices libræ vnus pondus excederent: vix capiat potest, quemadmodum vnus orbi tori sufficere calix quieuerit. Vt ad vnã sæpe fuerit necessario acquiescendum speciem. Neq; hoc difficulter ijs; qui credebant constanter, non modum, sed rem spectari oportere; quæ eadem sub altera, ac sub vtraque confertur.

8. Quot vero, & quanta incommoda secum importaret vtriusq; necessitas? In popu-

lo numerosiore quotusquisq; participare integre mysteria quouisset.

9. Quot non casus, effusiones, aliamque irreuerentiam interuenire necesse fuisset.

10. Male abstemijs: Miseri Nortvvegi, Ruthenique: quibus & vinum deest; & si adit, ex cæli terraque genio mox accescit.

Quare qui rem vnã omnium maxime post Baptismum necessariam instituit; eandem per adiunctum modi præceptum restringere noluit; quo minus abiret in vsu, pro salubritate sua facillimum; pro sanctitate religiosissimum; pro necessitate communem, atque in rerum omnium mutabilitate constantem, in casuum varietate securum.

PARS VI.

De fructu Eucharistico quid Lutherani, & Calviniani?

NEC minor ex vna fructus, quam ex v-
Ntraque manat. Quia Ioan. 6. *Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternum.* Et 1. *Christi infra: Non sicut patres vestri manducauerunt nus ex vna manna, & mortui sunt: Qui manducat hunc specie panem, viuet in æternum.* Hæc Dominus. Quæ aduersarij? Ista ex viri optimi Becani ratiocinatione subiciam meo compendiatâ stylo.

I. *Lutherani* vnum ac totum fructum esse volunt: *ut* fides nobis exciteretur, aut *ut* confirmetur. 1. At quæ fides? Quæ est fiducia, aiunt, qua quis certo persuasus est, peccata sibi gratuito remissa per merita Christi iuxta diuinam promissionem 2. Atque huius causa instituta esse Sacramenta, vt sigilla promissi, quorum aspectu vel vsu dicta susciteretur fiducia.

Atqui, in quã, huc vtraque species non est necessaria: vnaq; præstat idem. Ergo frustra vigent vtramque. Nam ea fides excitatur vel auditu verborum, vel aspectu, vel sumptione Sacramenti. 1. Si auditu, iã sufficit, vna, quia eadem laici verba audiunt ad vnã sumptam, quæ ad vtramque.

2. Si